

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
Жоғары білімді дамыту ұлттық орталығы

Шетелдік мамандарды тарту мониторингі

3 блок 2 тармақ

Аналитикалық анықтама

Астана қ., 2023

Мониторинг қорытындысы бойынша шетелдік мамандарды тарту аналитикалық анықтамасы

Жалпы деректер

15 жыл ішінде-15 025 адам
(1-диаграмманы қараңыз)

Олардың ішінде:

- бюджеттен тыс қаражат есебінен - 6243 адам (2-диаграмманы қараңыз)
- бюджет қаражаты есебінен-8782 адам (3-диаграмманы қараңыз).

Диаграмма 1. Шетелдік мамандардың жалпы саны, адам.

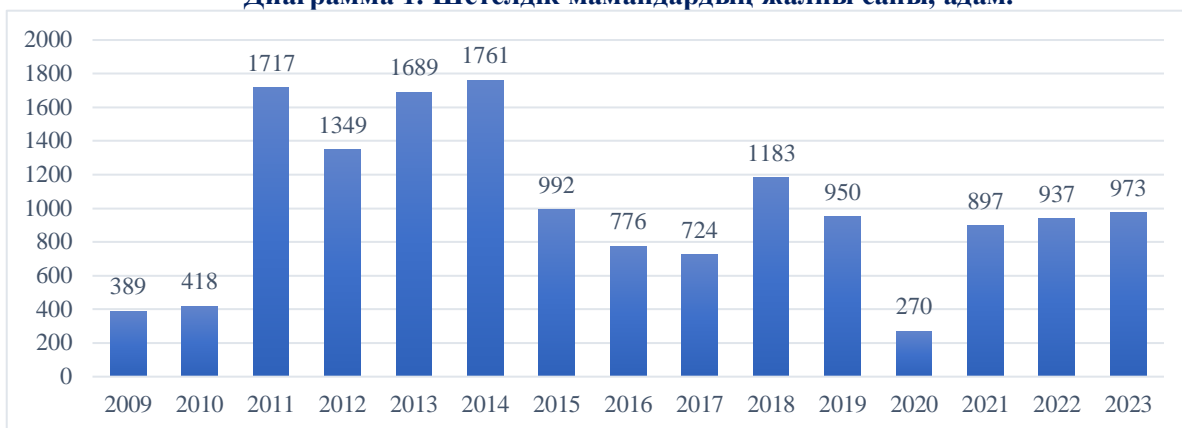

Диаграмма 2. Бюджеттен тыс қаражат есебінен шетелдік мамандардың саны, адам.

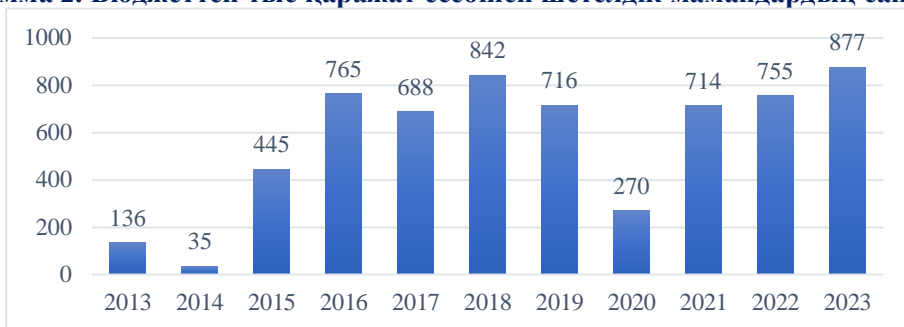
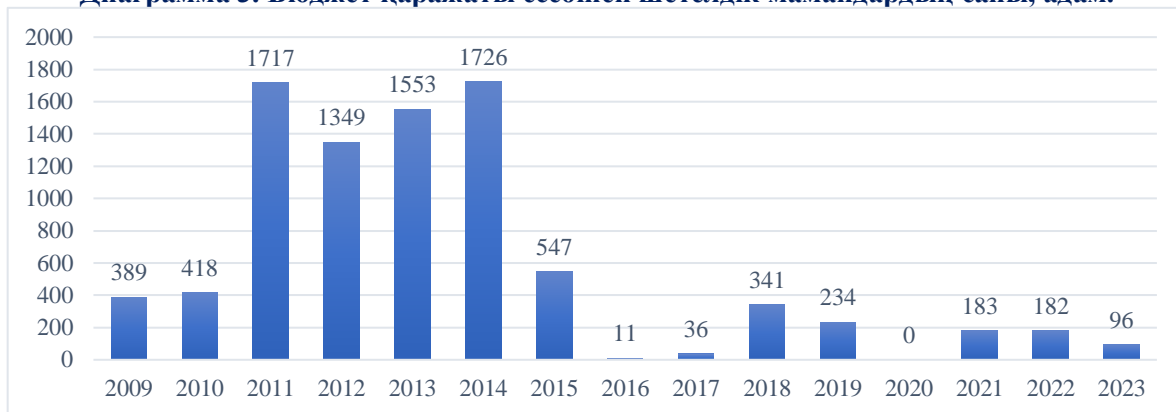

Диаграмма 3. Бюджет қаражаты есебінен шетелдік мамандардың саны, адам.

2022 жыл		2023 жыл	
937 адам		973 адам	
Қаржыландыру көзі			
РБ	БТ	РБ	БТ
182	755	96	877
<i>2023 жылғы 1 желтоқсандағы саны</i>			
Оқыту форматы			
2022 жыл		2023 жыл	

оффлайн	онлайн	аралас	оффлайн	онлайн	аралас
257	463	35	460	355	62
182			96		
Білім деңгейі					
БТ					
2022 жыл			2023 жыл		
PhD		253	PhD		299
ғылым докторлары		298	ғылым докторлары		276
ғылым кандидаттары		140	ғылым кандидаттары		155
магистрлер		42	магистрлер		63
дәреже жоқ		22	дәреже жоқ		84
РБ					
2022 жыл			2023 жыл		
PhD		152	PhD		62
ғылым докторлары		24	ғылым докторлары		31
ғылым кандидаттары		6	ғылым кандидаттары		3
Дайындық бағыты					
БТ					
2022 жыл			2023 жыл		
01 Педагогикалық ғылымдар		121	01 Педагогикалық ғылымдар		153
02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар		72	02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар		145
03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат		32	03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат		38
04 Бизнес, басқару және құқық		90	04 Бизнес, басқару және құқық		138
05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика		74	05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика		91
06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар		81	06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар		88
07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары		86	07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары		95
08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар		80	08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар		11
09 Ветеринария		22	09 Ветеринария		4
10 Денсаулық сақтау		67	10 Денсаулық сақтау		97
11 Қызметтер		30	11 Қызметтер		17
РБ					
2022 жыл			2023 жыл		
01 Педагогикалық ғылымдар		38	01 Педагогикалық ғылымдар		25
02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар		20	02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар		5
03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат		6	03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат		5
04 Бизнес, басқару және құқық		21	04 Бизнес, басқару және құқық		13
05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика		52	05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика		14
06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар		8	06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар		10
07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары		30	07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары		14
08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар		2	08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар		5
09 Ветеринария		1	09 Ветеринария		2
10 Денсаулық сақтау		2	10 Денсаулық сақтау		1
11 Қызметтер		2	11 Қызметтер		2

Бюджеттен тыс қаражат есебінен шетелдік мамандарды тарту

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) ұсынған деректеріне сәйкес 2023 жылы бюджеттен тыс қаражат есебінен ҚР 86 ЖЖОКБҰ-ға 65 елден **877** шетелдік маман тартылды, бұл елдегі ЖЖОКБҰ жалпы санының 83,5%-ын құрады (2023 ж.-103 ЖОО). Бұл 755 маман тартылған 2022 жылмен салыстырғанда 30%-ға көп.

Жоғары оқу орындары бөлінісінде:

- ұлттық жоғары оқу орындары-221 адам,
- мемлекеттік жоғары оқу орындары-257 адам,
- АҚ ЖОО -159 адам,
- жеке жоғары оқу орындары-235 адам,
- халықаралық ЖОО-5 адам (1-кестені қараңыз).

2023 жылы 6-кестенің деректеріне сәйкес ТМД елдерінен Қазақстан Республикасының 65 түрлі жоғары оқу орындарына 350 маман тарту тіркелді. Бұл ретте ТМД мамандарының ең көп санын, 34 адамды Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті қабылдады. Сонымен қатар, сол жылы ҚР-ның 57 жоғары оқу орнында 355 маман онлайн форматта тартылды, бұл ретте 3-кестеде көрсетілген. Л. Н. Гумилева сонымен қатар 43 адамды қабылдап, онлайн-форматта шақырылған мамандар саны бойынша көш бастап тұр.

Ұсынылған деректерге сүйене отырып, Қазақстандағы келесі жоғары оқу орындары 2023 жылы шетелдік мамандардың ең көп санын тартты (1-кесте).

1. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
2. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
3. Қазақ ұлттық өнер университеті
4. Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті
5. Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті
6. М. Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университеті
7. Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
8. Алматы технологиялық университеті
9. Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті
10. Астана медицина университеті

1-кесте. ЖЖОКБҰ бөлінісінде шақырылған шетелдік мамандар, адам, %

№	ЖОО атауы	2023	2022
11 – Ұлттық			
1	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	100	58
2	Т. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы	2	0
3	Қазақ ұлттық хореография академиясы	0	0
4	Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы	2	4
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	3	97
6	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	19	5
7	Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	0	0
8	С.Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті	5	0
9	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті	12	10
10	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	49	60
11	Қазақ ұлттық өнер университеті	29	0
	Барлығы	221	234

29 – Мемлекеттік				
12	Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	57	42	
13	Ы. Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институты	0	0	
14	Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	0	0	
15	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	5	0	
16	Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	25	43	
17	С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	8	12	
18	І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті	9	13	
19	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	4	2	
20	М. Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университеті	26	20	
21	М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	2	0	
22	Қарағанды индустриалды университеті	2	1	
23	Қарағанды техникалық университеті	11	0	
24	Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	22	22	
25	Ш. Есенов атындағы Каспий технология және инжиниринг университеті	15	15	
26	Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	15	8	
27	А. Байтұрсынов атындағы Қостанай Өңірлік университеті	3	0	
28	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	18	22	
29	Семей медицина университеті	5	10	
30	Қарағанды медицина университеті	15	13	
31	Халықаралық туризм және қонақжайлылық университеті	1	5	
32	Ә. Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті	0	0	
33	Рудный индустриалды институты	1	1	
34	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	0	0	
35	М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті	9	5	
36	Торайғыров университеті	0	0	
37	Семей қ. Шәкәрім атындағы Университеті	1	0	
38	Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы	1	3	
39	Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университеті	0	0	
40	М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2	6	
	Барлығы	257	243	
16 – Акционерлік қауым				
41	Азаматтық авиация академиясы	0	8	
42	Логистика және көлік академиясы	0	0	
43	Алматы технологиялық университеті	39	23	
44	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	5	4	
45	О.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	3	10	
46	Қазақ спорт және туризм академиясы	7	0	
47	С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті	15	20	
48	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	28	10	
49	Қазақ технология және бизнес университеті	5	0	
50	Қазақстан-Британ техникалық университеті	0	0	
51	Максұт Нәрікбаев университеті	6	0	

52	Астана медицина университеті	21	13
53	Халықаралық білім беру корпорациясы	3	4
54	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	19	12
55	КИМЭП Университеті	2	0
56	Нархоз Университеті	6	0
	Барлығы	159	104
46 - Жекеменшік			
57	Болашақ Академиясы	0	0
58	Қайнар Академиясы	0	0
59	Дене шынықтыру және бұқаралық спорт академиясы	32	0
60	Әлихан Бөкейхан университеті	3	18
61	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	0	7
62	Алматы менеджмент университеті	5	0
63	Астана IT Университеті	15	3
64	Баишев Университеті	16	2
65	Гуманитарлық-техникалық академиясы	4	1
66	Д.А. Қонаев атындағы Еуразиялық Заң Академиясы	0	4
67	А. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	5	3
68	Еуразиялық технологиялық университеті	5	0
69	Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университеті	3	6
70	Академик Қ. Сәтбаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	12	1
71	Есіл университеті	2	0
72	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6	4
73	Инновациялық Еуразия университеті	108	0
74	Б. Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол институты	0	4
75	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	0	1
76	"ҚДСЖМ" Қазақстан медициналық университеті	32	1
77	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	3	2
78	Қазақстан-Америка еркін университеті	0	13
79	Қазақстан-Неміс университеті	5	45
80	Қазақстан-Ресей медициналық университеті	15	5
81	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	16	3
82	Каспий қоғамдық университеті	4	3
83	А. Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	0	2
84	М. Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	5	0
85	Академик З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	5	0
86	Қызылорда ашық университеті	3	0
87	Университет Болашақ	4	2
88	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	3	0
89	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық университеті	0	1
90	Халықаралық көлік-гуманитарлық университеті	2	0
91	Астана халықаралық университеті	5	1
92	Мирас Университеті	5	0
93	Тұран Университеті	3	7
94	Тұран-Астана Университеті	2	0
95	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достастығы университеті	1	5
96	Жұмабек Тәшенев атындағы Университет	1	0
97	Халықаралық бизнес университеті	11	0

98	Сүлейман Демирел Университеті	8	9
99	Оргалық Азия Инновациялық Университеті	9	11
100	Оргалық Қазақстан академиясы	6	1
101	Шымкент университеті	18	9
102	Атырау инженерлік-гуманитарлық институты	0	0
Барлығы		235	174
1 - Халықаралық			
103	Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті	5	0
Жалпы		877	755

Шетелдік мамандардың жұмыс форматы

Оқыту форматына қатысты 2023 жылы офлайн формат шетелдік мамандар арасында ең танымал болды. Офлайн сабақтарды өткізетін мамандардың саны өткен жылмен салыстырғанда 2 есеге жуық өсті (2022 ж.-**257** адам), ал онлайн форматта жұмыс істейтін мамандардың саны 100 адамға (2022 ж.-**463** адам) азайды. Барлығы офлайн форматта **460** шетелдік маман, онлайн форматта **355** және аралас форматта **62** шетелдік маман тартылды (2-кесте).

2-кесте. Шетелдік мамандар, формат, %

Форматы	Адам саны	Үлесі %
офлайн	460	52,5%
онлайн	355	40,5%
аралас	62	7,1%
Барлығы:	877	

2023 жылы **355** маман ҚР **57** жоғары оқу орнына онлайн форматта тартылды (3-кестені қараңыз). Онлайн форматтағы мамандардың ең көп санын Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ (**43** адам) шақырды.

Кесте 3. ЖОО бөлінісінде онлайн форматтағы шетелдік мамандар

№	ЖОО атауы	Онлайн форматтағы шетелдік ғалымдар саны
1.	Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	43
2.	Алматы технологиялық университеті	38
3.	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	33
4.	Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	22
5.	Халықаралық Ақпараттық Технологиялар Университеті	19
6.	Академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	18
7.	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	10
8.	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	10
9.	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	9
10.	Батыс Қазақстан медицина университеті. М. Оспанова	9
11.	І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті	7
12.	Қазақ спорт және туризм академиясы	7
13.	Л. Б. Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол институты	7
14.	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	6
15.	Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6
16.	Қарағанды медицина университеті	6
17.	Қазақ технология және бизнес университеті	5

18.	Каспий технология және инжиниринг университеті. Ш. Есенова	5
19.	Мирас Университеті	5
20.	Орталық Азия Инновациялық Университеті	5
21.	Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	4
22.	С. Сейфуллин атындағы ҚАИТУ	4
23.	Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	4
24.	Қызылорда Болашақ университеті	4
25.	С. Өтебаев атындағы Атырау Мұнай және газ университеті	3
26.	С. Аманжолов атындағы ШҚУ	3
27.	Гуманитарлық-техникалық академиясы	3
28.	А. Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	3
29.	О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	3
30.	Инновациялық Еуразия университеті	3
31.	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті	3
32.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	3
33.	Каспий қоғамдық университеті	3
34.	Қызылорда ашық университеті	3
35.	Семей медициналық университеті	3
36.	Астана халықаралық университеті	3
37.	Сүлейман Демирел атындағы Университет	3
38.	Орталық Қазақстан Академиясы	3
39.	Шымкент университеті	3
40.	Батыс Қазақстан аграрлық техникалық университеті. Жәңгір хан	2
41.	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2
42.	Қазақ ұлттық өнер университеті	2
43.	Қарағанды индустриалды университеті	2
44.	Халықаралық көлік-гуманитарлық университеті	2
45.	М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2
46.	Astana IT University	1
47.	Esil University	1
48.	MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY (КАЗГЮУ)	1
49.	Алматы Менеджмент Университеті	1
50.	Академик Қ. и. Сәтбаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1
51.	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	1
52.	Қазақстан-Неміс Университеті	1
53.	Академик Зулхарнай Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1
54.	Халықаралық туризм және қонақжайлылық университеті	1
55.	Тұран-Астана	1
56.	Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы	1
57.	Alikhan Bokeikhan University	1
	Барлығы	355

2023 жылы онлайн форматта тартылған 355 маманның ішінде бизнес, басқару және құқық (68 адам) саласы бойынша мамандардың ең көп саны болды (4-кестені қараңыз).

Кесте 4. Шақырылған шетелдік мамандардың білім беру салалары онлайн форматта

Білім беру саласы	Адам саны
01 Педагогикалық ғылымдар	53
02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар	31
03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат	14
04 Бизнес, басқару және құқық	68
05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика	51

06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	47
07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	51
08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар	3
09 Ветеринария	3
10 Денсаулық сақтау	23
11 Қызметтер	11
Жалпы:	355

Шетелдік мамандарды тарту елі

Қазақстандық жоғары оқу орындары негізінен ТМД және Еуропа елдерінен мамандарды шақырады (6-кесте).

Ресей осы көрсеткіштердегі тұрақтылықты көрсете отырып, тартылған шетелдік мамандар саны бойынша көшбасшы ретінде өз позициясын сақтайды: 2023 жылы 233 маман тартылды, бұл өткен жылдың көрсеткішімен сәйкес келеді (2022 жылы - 234 маман) (5-кесте).

Түркия мен Германия мамандар саны бойынша Еуропа мемлекеттері арасында жетекші ел болып қала береді. Ағымдағы жылы Түркиядан 71 маман шақырылды, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 18% - ға көп (60 маман). Германиядан 60 маман шақырылды, бұл өткен жылғы көрсеткіштен сәл аз (2022 жылы - 64 маман).

Солтүстік Америка контекстінде АҚШ тартылған мамандардың негізгі көзі ретінде ерекшеленеді. 2023 жылы АҚШ-тан 43 маман тартылды, бұл 2022 жылмен салыстырғанда едәуір көп (34 маман).

Сондай-ақ, Өзбекстан, Польша, Украина, Ұлыбритания, Италия, Қырғызстан және Франция сияқты шетелдік мамандарды тартуға белсенді қатысатын басқа елдерді атап өткен жөн.

3-кесте. Елдер бөлінісінде шақырылған шетелдік мамандар саны, %

№	Тартылған ел	Мамандар саны	Үлесі %
1.	РФ	233	26,6%
2.	Түркия	71	8,1%
3.	Өзбекстан	65	7,4%
4.	Германия	60	6,8%
5.	АҚШ	43	4,9%
6.	Польша	38	4,3%
7.	Украина	36	4,1%
8.	Ұлыбритания	33	3,8%
9.	Италия	27	3,1%
10.	Қырғызстан	23	2,6%
11.	Франция	22	2,5%
12.	Болгария	16	1,8%
13.	Беларусь	14	1,6%
14.	Испания	14	1,6%
15.	ҚХР	14	1,6%
16.	Словакия	13	1,5%
17.	Үндістан	12	1,4%
18.	Пәкістан	12	1,4%
19.	Оңтүстік Корея	9	1,0%
20.	Литва	7	0,8%
21.	Чехия	7	0,8%
22.	Армения	6	0,7%
23.	Малайзия	6	0,7%
24.	Әзірбайжан	5	0,6%
25.	Венгрия	5	0,6%

26.	Израиль	5	0,6%
27.	Финляндия	5	0,6%
28.	Египет	4	0,5%
29.	Канада	4	0,5%
30.	Нигерия	4	0,5%
31.	Нидерланды	4	0,5%
32.	Сауд Арабиясы	4	0,5%
33.	Грузия	3	0,3%
34.	Индонезия	3	0,3%
35.	Латвия	3	0,3%
36.	Португалия	3	0,3%
37.	Тәжікстан	3	0,3%
38.	Швейцария	3	0,3%
39.	Швеция	3	0,3%
40.	Австрия	2	0,2%
41.	Бразилия	2	0,2%
42.	Гонконг	2	0,2%
43.	Иран	2	0,2%
44.	Ирландия	2	0,2%
45.	Румыния	2	0,2%
46.	Хорватия	2	0,2%
47.	Эстония	2	0,2%
48.	Жапония	2	0,2%
49.	Австралия	1	0,1%
50.	Багам аралдары	1	0,1%
51.	Бельгия	1	0,1%
52.	Босния және Герцеговина	1	0,1%
53.	Вьетнам	1	0,1%
54.	Гана	1	0,1%
55.	Греция	1	0,1%
56.	Йемен	1	0,1%
57.	Ирак	1	0,1%
58.	Мексика	1	0,1%
59.	Молдова	1	0,1%
60.	Норвегия	1	0,1%
61.	БАӘ	1	0,1%
62.	Сербия	1	0,1%
63.	Сингапур	1	0,1%
64.	Словения	1	0,1%
65.	Тайланд	1	0,1%
	Барлығы	877	

Кесте 6. Өңірлер бөлінісіндегі шетелдік ғалымдардың саны, адам.

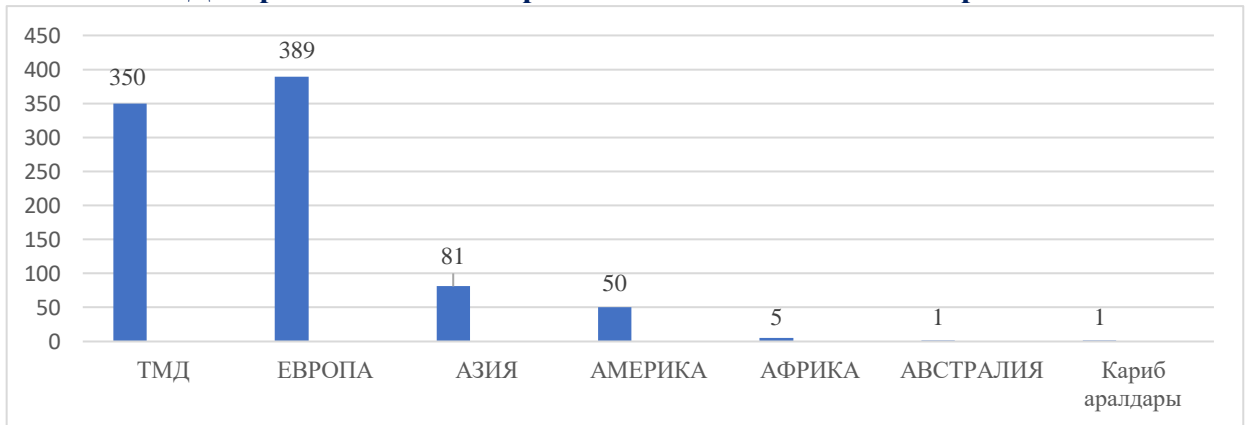
№	Ел	Шетелдік ғалымдар саны
ТМД		350
1.	Ресей Федерациясы (РФ)	233
2.	Өзбекстан	65
3.	Қырғызстан	23
4.	Беларусь	14
5.	Армения	6
6.	Әзірбайжан	5
7.	Тәжікстан	3

8.	Молдова	1
Европа		389
9.	Түркия	71
10.	Германия	60
11.	Польша	38
12.	Украина	36
13.	Ұлыбритания	33
14.	Италия	27
15.	Франция	22
16.	Болгария	16
17.	Испания	14
18.	Словакия	13
19.	Литва	7
20.	Чехия	7
21.	Венгрия	5
22.	Финляндия	5
23.	Нидерланды	4
24.	Грузия	3
25.	Латвия	3
26.	Португалия	3
27.	Швейцария	3
28.	Швеция	3
29.	Австрия	2
30.	Ирландия	2
31.	Румыния	2
32.	Хорватия	2
33.	Эстония	2
34.	Бельгия	1
35.	Босния және Герцеговина	1
36.	Греция	1
37.	Норвегия	1
38.	Сербия	1
39.	Словения	1
Азия		81
40.	Қытай Халық Республикасы (ҚХР)	14
41.	Үндістан	12
42.	Пәкістан	12
43.	Оңтүстік Корея	9
44.	Малайзия	6
45.	Израиль	5
46.	Египет	4
47.	Сауд Арабиясы	4
48.	Индонезия	3
49.	Жапония	2
50.	Гонконг	2
51.	Иран	2
52.	Тайланд	1
53.	Вьетнам	1
54.	Йемен	1
55.	Ирак	1
56.	БАӘ	1
57.	Сингапур	1
Америка		50
58.	АҚШ	43

59.	Канада	4
60.	Мексика	1
61.	Бразилия	2
Африка		5
62.	Нигерия	4
63.	Гана	1
Австралия		1
64.	Австралия	1
Кариб теңізі аймағы		1
65.	Багам аралдары	1
Жалпы		877

Аймақ							Жалпы
Европа	ТМД	Азия	Америка	Африка	Австралия	Кариб теңізі аймағы	
389	350	81	50	5	1	1	877

Диаграмма 4. Аймақтар бойынша шетелдік ғалымдар саны

2023 жылы ТМД елдерінен 350 маман ҚР 65 жоғары оқу орнына тартылды (7-кестені қараңыз). Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ-дағы ТМД мамандарының ең көп саны (34 адам).

Кесте 7. ЖОО бөлінісінде ТМД елдерінің шетелдік мамандары

№	ЖОО атауы	Саны
1.	Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	34
2.	Алматы технологиялық университеті	22
3.	Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	21
4.	М. Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университеті	19
5.	Академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	17
6.	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	15
7.	Қазақстан-Ресей медициналық университеті	13
8.	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	13
9.	Астана медицина университеті	12
10.	Шымкент университеті	12
11.	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	11
12.	С. Сейфуллин атындағы ҚАИТУ	8
13.	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	8
14.	Қарағанды медицина университеті	7
15.	Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	7
16.	Орталық Азия Инновациялық Университеті	7
17.	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	6
18.	Қазақ спорт және туризм академиясы	6
19.	Қазақ ұлттық өнер университеті	5

20.	С. Өтебаев атындағы Атырау Мұнай және газ университеті	5
21.	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	5
22.	Мирас Университеті	5
23.	І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті	4
24.	Халықаралық Ақпараттық Технологиялар Университеті	4
25.	Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	4
26.	Еуразиялық технологиялық университеті	4
27.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	4
28.	Қызылорда Болашақ университеті	4
29.	Орталық Қазақстан Академиясы	4
30.	Alikhan Bokeikhan University	4
31.	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	4
32.	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті	3
33.	Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	3
34.	С. Аманжолов атындағы ШҚУ	3
35.	Семей медициналық университеті	3
36.	MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY (КАЗГЮУ)	3
37.	Қазақ технология және бизнес университеті	3
38.	Каспий қоғамдық университеті	3
39.	Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	2
40.	Нархоз Университеті	2
41.	Қызылорда ашық университеті	2
42.	Гуманитарлық-техникалық академиясы	2
43.	Сүлейман Демирел атындағы Университет	2
44.	А. Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	2
45.	Астана халықаралық университеті	2
46.	Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті	2
47.	Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы	1
48.	ҚазҰМУ. С. Д. Асфендияров	1
49.	Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы	1
50.	А. Байтұрсынов атындағы Қостанай Өңірлік университеті	1
51.	Батыс Қазақстан аграрлық техникалық университеті. Жәңгір хан	1
52.	О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	1
53.	Алматы Менеджмент Университеті	1
54.	Халықаралық көлік-гуманитарлық университеті	1
55.	Ж. А. Ташенев атындағы Университет	1
56.	Қазтұтынуодағы Қарағанды университеті	1
57.	Тұран Университеті	1
58.	Академик Қ. и. Сәтбаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1
59.	Esil University	1
60.	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1
61.	Қонаев Университеті	1
62.	Академик Зулхарнай Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1
63.	Гуманитарлық-техникалық академиясы	1
64.	Инновациялық Еуразия университеті	1
65.	Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы	1
	Жалпы	350

2023 жылы ТМД-дан 350 маманның ішінде денсаулық сақтау (57 адам), Педагогика Ғылымдары (56 адам) және Бизнес, басқару және құқық (56 адам) салалары бойынша мамандардың ең көп саны тартылды (8-кестені қараңыз).

Кесте 8. ТМД елдерінен шақырылған шетелдік мамандардың білім беру салалары

Білім беру саласы	Саны
01 Педагогикалық Ғылымдар	57
02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар	46
03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат	12
04 Бизнес, басқару және құқық	56
05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика	43
06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	19
07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	46
08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар	6
09 Ветеринария	2
10 Денсаулық сақтау	57
11 Қызметтер	6
Жалпы:	350

2023 жылы Өзбекстаннан 65 маман ҚР 23 жоғары оқу орнына тартылды (9-кестені қараңыз). Өзбекстаннан мамандардың ең көп санын Л. Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті (18 адам) тартты.

Кесте 9. ЖОО бөлінісінде Өзбекстаннан келген шетелдік мамандар

№	ҚР ЖОО атауы	Өзбекстаннан келген ШҒ саны	Білім беру саласы
1.	Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	18	- Өнер және гуманитарлық ғылымдар - 12 адам. - Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат-1 адам. - Бизнес, басқару және құқық-2 адам. - Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика-1 адам. - Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар-2 адам.
2.	Шымкент университеті	9	- Педагогика ғылымдары-8 адам. - Өнер және гуманитарлық ғылымдар-1 адам.
3.	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	5	- Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар-2 адам. - Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика-3 адам.
4.	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	5	- Ауыл шаруашылығы және биоресурстар-3 адам. - Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары-2 адам.
5.	Алматы технологиялық университеті	3	- Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары-1 адам. - Өнер және гуманитарлық ғылымдар-2 адам.
6.	Еуразиялық технологиялық университеті	3	- Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары-3 адам.
7.	Қызылорда Болашақ университеті	3	- Педагогика ғылымдары-1 адам. - Бизнес, басқару және құқық-1 адам. - Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика-1 адам.
8.	Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	- Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика-2 адам.

9.	Қазақ ұлттық өнер университеті	2	- Өнер және гуманитарлық ғылымдар-2 адам.
10.	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2	- Өнер және гуманитарлық ғылымдар-2 адам.
11.	М. Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университеті	1	- Денсаулық сақтау
12.	Инновациялық Еуразия университеті	1	- Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары
13.	Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы	1	- Өнер және гуманитарлық ғылымдар
14.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	1	- Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары
15.	Қазақстан-Ресей медициналық университеті	1	- Денсаулық сақтау
16.	Академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	1	- Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика
17.	Қызылорда ашық университеті	1	- Бизнес, басқару және құқық
18.	Астана медицина университеті	1	- Денсаулық сақтау
19.	Қарағанды медицина университеті	1	- Денсаулық сақтау
20.	Ж. А. Ташенев атындағы Университет	1	- Өнер және гуманитарлық ғылымдар
21.	Қонаев Университеті	1	- Бизнес, басқару және құқық
22.	Нархоз Университеті	1	- Бизнес, басқару және құқық
23.	Орталық Азия Инновациялық Университеті	1	- Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика
	Жалпы	65	

2023 жылы Қырғызстаннан 23 маман ҚР 11 жоғары оқу орнына тартылды (10-кестені қараңыз). Қырғызстаннан көптеген мамандар Алматы технологиялық университетіне (4 адам) және Орталық Азия Инновациялық университетіне (4 адам) шақырылды.

Кесте 10. ЖОО бөлінісінде Қырғызстаннан келген шетелдік мамандар

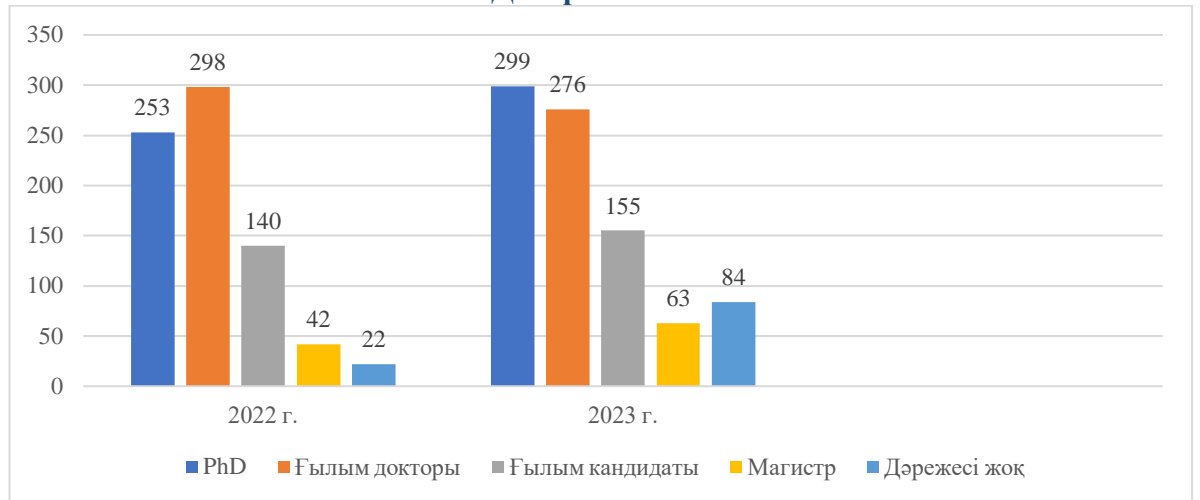
№	ҚР ЖОО атауы	Қырғызстаннан келген ШҒ саны	Білім беру саласы
1.	Алматы технологиялық университеті	4	- Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика-1 адам. - Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары-3 адам
2.	Орталық Азия Инновациялық Университеті	4	- Бизнес, басқару және құқық-1 адам. - Педагогика ғылымдары-3 адам.
3.	Қазақ технология және бизнес университеті	2	- Бизнес, басқару және құқық-1 адам. - Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар-1 адам.
4.	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	2	- Бизнес, басқару және құқық-2 адам
	Шымкент университеті	2	- Педагогика ғылымдары-1 адам. - Бизнес, басқару және құқық-1 адам.
5.	Сүлейман Демирел атындағы Университет	2	- Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат-1 адам. - Бизнес, басқару және құқық-1 адам.
6.	А. Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	2	Бизнес, басқару және құқық-2 адам.
7.	Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	1	- Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары
8.	І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті	1	- Бизнес, басқару және құқық
9.	Нархоз Университеті	1	- Бизнес, басқару және құқық

10.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	1	- Бизнес, басқару және құқық
11.	Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті	1	- Педагогикалық Ғылымдар
	Жалпы	23	

Шетелдік мамандардың сапалық құрамы

Білім деңгейі бойынша шетелдік мамандардың құрамы **299** адамнан тұратын PhD докторлар санатында айтарлықтай өсуді көрсетеді, бұл өткен жылмен салыстырғанда 18%-ға артық. Кандидаттық дәрежесі бар мамандардың саны да айтарлықтай өсті және **155** адамды құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда **15** адамға көп. Айта кету керек, дәрежесі жоқ мамандардың едәуір бөлігі өнер университеттерінен (2-диаграмманы қараңыз).

Диаграмма 2

11-кесте. Шетелдік мамандар, білім деңгейі, %

Білім деңгейі	Адам саны	Үлесі %
PhD докторлары	299	34,1%
Ғылым докторлары	276	31,5%
Ғылым кандидаттары	155	17,7%
Магистрлер	63	7,2%
Ғылыми дәрежесіз	84	9,6%
Жалпы :		877

2023 жылы дәрежесі жоқ мамандардың ең көп санын Қазақ ұлттық өнер университеті (25 адам) тартты (12-кестені қараңыз).

12-кесте. ЖОО бөлінісінде дәрежесі жоқ шетелдік мамандар

№	ЖОО атауы	Саны
1.	Қазақ ұлттық өнер университеті	25
2.	С. Сейфуллин атындағы ҚАИТУ	8
3.	Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	7
4.	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6
5.	Қазақстан-Америка еркін университеті	5
6.	Астана медицина университеті	4
7.	Нархоз Университеті	4
8.	Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	3
9.	М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	2

10.	Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті	2
11.	Қазақстан-Ресей медициналық университеті	2
12.	Шымкент университеті	2
13.	Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы	2
14.	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	1
15.	Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	1
16.	М. Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті	1
17.	Семей медициналық университеті	1
18.	MAQSUT NARIKBAYEV UNIVERSITY (КАЗГЮУ)	1
19.	Алматы технологиялық университеті	1
20.	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	1
21.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	1
22.	Каспий қоғамдық университеті	1
23.	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1
24.	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	1
25.	Alikhan Bokeikhan University	1
	Жалпы	84

Шетелдік мамандардың мамандану саласы

13-кесте. Шақырылған шетелдік мамандардың білім беру саласы бойынша саны, %

Білім беру саласы	Адам саны
01 Педагогикалық ғылымдар	153
02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар	145
03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат	38
04 Бизнес, басқару және құқық	138
05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика	91
06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	88
07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	95
08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар	11
09 Ветеринария	4
10 Денсаулық сақтау	97
11 Қызметтер	17
Барлығы:	877

13-кестеге сәйкес, 2023 жылы шетелдік ғалымдар "педагогикалық ғылымдар" саласына көбірек тартылды. Бұл салада 153 маман шақырылды, бұл барлық білім беру салаларының ішіндегі ең жоғары көрсеткіш. Бұл үрдіс 2022 жылдан бері жалғасып келеді, Сол кезде "педагогикалық ғылымдар" да жетекші орынға ие болды. Сонымен қатар, қазақстандық жоғары оқу орындары "өнер және гуманитарлық ғылымдар", сондай-ақ "Бизнес, басқару және құқық" салаларында мамандарды белсенді тартады: 2023 жылы тиісінше **145** және **138** маман шақырылды. "Ветеринария" саласында шақырылған мамандардың саны ағымдағы жылы да, өткен жылы да төмен болып қалып отыр.

Шақырылған шетелдік мамандардың гендерлік құрамы

14-кесте. Гендерлік бөліністе шақырылған шетелдік мамандар саны, %

	Саны	%
Ерлер	598	68%
Әйелдер	279	32%
Барлығы:	877	

14-кестеге сәйкес, 2023 жылы шақырылған шетелдік мамандар арасында ер адамдар басым. Кестеде көрсетілгендей, мамандардың жалпы санының (**877** адам) 68%-ы ер адамдар (**598** адам), ал 32%-ы әйелдер (**279** адам).

Шетелдік мамандар (877 адам) білім алушылар мен ПОҚ үшін дәріс сабақтары (7992 сағат), семинарлар (5510 сағат), шеберлік сыныптары (1502 сағат) және тренингтер (1121 сағат) өткізілді.

Қаржыландыру көздері

Шетелдік мамандар Қазақстанға түрлі қаржыландыру көздерін пайдалана отырып шақырылды (кесте.15):

Кесте 15. Шақырылған шетелдік мамандар, қаржыландыру көздері

№	Қаржыландыру көздері	Саны
1.	ҚР ЖОО қаражаты есебінен	718
2.	Өтеусіз	67
3.	DAAD	31
4.	Erasmus+	23
5.	Fullbright	8
6.	Шетелдік ЖОО есебінен	5
7.	Орхун бағдарламасы	5
8.	SES Senior Experten Service	4
9.	Түркия Республикасының Бас консулдығы	4
10.	ҒЖБМ Ғылым комитетінің ғылыми жобасын гранттық қаржыландыру	4
11.	English Language Fellow Program	3
12.	British Council	2
13.	Chevening	1
14.	Италия Республикасының Қазақстан Республикасындағы Елшілігі	1
15.	Оңтүстік Корея елшілігі	1
	Жалпы	877

Мамандардың көпшілігі қазақстандық жоғары оқу орындарының бюджет және бюджеттен тыс қаражаты есебінен шақырылды. Олардың арасында Қазақстанға өтеусіз негізде жұмыс істеуге келген мамандар да бар екенін атап өту маңызды. ҚР жоғары оқу орындарының ішінде шетелдік мамандарды тартуға мүмкіндік беретін DAAD және Erasmus+ сияқты бағдарламалар ең танымал болып табылады.

Қаржыландырудың әртүрлі көздерін пайдалана отырып, Қазақстанның жоғары оқу орындары шетелдік мамандарды белсенді тартады, бұл академиялық және мәдени алмасуды дамытуға, сондай-ақ жоғары оқу орындарының білім беру ортасын байытуға ықпал етеді.

Кесте 16. Шетелдік мамандар ЖОО бөлінісінде өтеусіз негізде

№	ЖОО атауы	Саны	Білім саласы
1.	Астана Меду	13	Денсаулық сақтау – 13 адам
2.	Сагино ват. ҚарТУ	9	Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – 4 адам Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары – 2 адам Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика – 3 адам
3.	Astana IT University	6	Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – 6 адам
4.	Мирас Университеті	5	Педагогикалық ғылымдар – 3 адам Бизнес, басқару және құқық – 2 адам
5.	АГЭУ	4	Бизнес, басқару және құқық – 4 адам
6.	ҚазҰҚУ	4	Педагогикалық ғылымдар – 3 адам

			Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – 1 адам
7.	Семей МедУ	4	Денсаулық сақтау – 4 адам
8.	Абылай хан ат. ҚазҚжӘТУ	3	Өнер және гуманитарлық ғылымдар – 3 адам
9.	Аманжолов ат. ШҚУ	3	Өнер және гуманитарлық ғылымдар – 3 адам
10.	Байқонұр ат. ЖезУ	3	Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары – 2 адам Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика – 1 адам
11.	Өтебаев ат. АМГУ	2	Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика – 2 адам
12.	Қазақ-Орыс Халықаралық университеті	2	Бизнес, басқару және құқық – 2 адам
13.	ҚарИУ	2	Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары – 2 адам
14.	Есенов Университеті	2	Педагогикалық ғылымдар – 2 адам
15.	Астана ХУ	2	Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика – 2 адам
16.	БҚАТУ	1	Ауыл шаруашылығы және биоресурстар
17.	"ВШОЗ" Қазақстан медициналық университеті	1	Денсаулық сақтау
18.	Уалиханов ат. КУ	1	Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары
	Жалпы	67	

Қорытынды

Жалпы, 2023 жылы Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарына бюджеттен тыс қаражат есебінен шетелдік мамандарды тарту жөніндегі деректерді талдау өткен жылмен салыстырғанда айтарлықтай өсімді көрсетеді. Тартылған мамандар саны 2022 жылдан бастап (755) 16% - ға артып, 877 адамға жетті. Шетелдік сарапшылар Қазақстан Республикасының 86 жоғары оқу орнына тартылды, бұл елдегі жоғары оқу орындарының жалпы санының 83,5% - ға құрайды, бұл шетелдік сарапшылардың оқытушылық қызметтегі маңызды ролін көрсетеді.

Ресей 233 адамға жетіп, тартылған шетелдік мамандар саны бойынша көшбасшы болып қала береді. Бірақ биылғы жылы өткен жылдармен салыстырғанда Германия, АҚШ, Польша, Ұлыбритания, Италия және Францияны қоса алғанда, алыс шет елдерден мамандар тартудың оң үрдісі байқалады. Мысалы, Қазақстанға осы елдердің әрқайсысынан 20-дан астам маман тартылды.

Білім беру саласында "Педагогикалық Ғылымдар" 153 маманмен ең сұранысқа ие болып қала береді. Одан кейін 145 маманы бар "Өнер және гуманитарлық ғылымдар" және 138 маманы бар "Бизнес, басқару және құқық". PhD дәрежесі бар мамандар санатында өсім байқалады, ал дәрежесі бар мамандар саны 65,5% - ға құрайды.

Жалпы, 2023 жылы Қазақстанның жоғары оқу орындарына шетелдік мамандарды тарту өсім мен әртүрлілікті көрсетті, бұл жоғары оқу орындарының білім беру саласындағы халықаралық ынтымақтастықты дамытуға және білім мен тәжірибе алмасу үшін әртүрлі елдерден жоғары білікті мамандарды тартуға ұмтылысын көрсетеді.

Шетелдік мамандарды тарту мониторингі республикалық бюджет есебінен

Білім және ғылым министрінің 05.05.2023 ж. № 200 Бұйрығымен шетелдік сарапшыларды оқытушылық қызметке тартудың 2023 жылға арналған бағдарламасын бөлу жоспары бекітілді.

Бағдарламаға қатысу үшін 2023 жылы оқытушылық қызметке **200** шетелдік сарапшыны тарту үшін **58** ЖЖОКБҰ (ұлттық – **7**, КЕАҚ – **25**, АҚ – **10**, жекеменшік – **15**, халықаралық – **1**) іріктелді.

2023 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша республикалық бюджет есебінен **40** ҚР ЖЖОКБҰ-ға **96** сарапшы тартылды (1-қосымша).

Қазіргі уақытта келесі **18** ЖОО бөлінген орындарды толық игерді:

1. Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті
2. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ
3. С. Аманжолов атындағы ЖМУ
4. Ш. Уәлиханов атындағы КМУ
5. Өтемісов атындағы БҚМУ
6. І. Жансүгіров атындағы ЖУ
7. А. Сағынов атындағы ҚарТУ
8. Семей қ. Шәкәрім атындағы университеті
9. Жәңгір хан атындағы БҚАТУ
10. Maqсут Narikbayev University (КАЗГЮУ)
11. Нархоз Университеті
12. Алматы менеджмент университеті
13. Сағадиев атындағы ҰМБ
14. Қазақ технология және бизнес университеті
15. Тұран Университеті
16. Мырзахметов атындағы КУ
17. Қазтұтынуодағы ку
18. Баишев Университеті

Тартылған 96 шетелдік маманның ішінде Түркиядан ең көп өкілдік - 17 адам және Польшадан - 13 адам (1-кесте).

Кесте 1. Республикалық бюджет есебінен елдер бөлінісінде тартылған шетелдік мамандар, адам

№	Ел	Саны
1.	Түркия	17
2.	Польша	13
3.	Болгария	8
4.	Малайзия	7
5.	Пәкістан	5
6.	Ұлыбритания	4
7.	Венгрия	4
8.	Германия	4
9.	Италия	4
10.	Словакия	4
11.	АҚШ	4
12.	Канада	2
13.	Финляндия	2

14.	Эстония	2
15.	Израиль	1
16.	Үндістан	1
17.	Индонезия	1
18.	Иран	1
19.	Йемен	1
20.	Литва	1
21.	Марокко	1
22.	Моңғолия	1
23.	Ресей	1
24.	Солтүстік Кипр	1
25.	Өзбекстан	1
26.	Франция	1
27.	Хорватия	1
28.	Чехия	1
29.	Швеция	1
30.	Оңтүстік Корея	1

ҚР ЖЖОКБҰ-да республикалық бюджет есебінен шетелдік мамандардың болу ұзақтығы-4 апта.

Республикалық бюджет есебінен тартылған шетелдік мамандардың сапалық құрамы келесідей: PhD - 62 адам, ғылым докторлары – 31, ғылым кандидаттары-3 (2-кесте).

Кесте 2. Республикалық бюджет есебінен тартылған шетелдік мамандар, білім деңгейі

Білім деңгейі	адам саны
PhD	62
ғылым докторлары	31
ғылым кандидаттары	3
Жалпы:	96

Республикалық бюджет есебінен тартылған шетелдік оқытушылар білім берудің мынадай салаларында мамандандырылады (3-кесте).

Кесте 3. Республикалық бюджет есебінен шақырылған шетелдік мамандардың білім беру саласы, адам саны.

Білім саласы	Саны
01 Педагогикалық ғылымдар	25
02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар	5
03 Әлеуметтік ғылымдар, журналистика және ақпарат	5
04 Бизнес, басқару және құқық	13
05 Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика	14
06 Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	10
07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	14
08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар	5
09 Ветеринария	2
10 Денсаулық сақтау	1
11 Қызметтер	2
Жалпы:	96

Республикалық бюджет есебінен шақырылған шетелдік мамандардың гендерлік құрамы келесідей (4-кесте)

Кесте 4. Республикалық бюджет есебінен шақырылған шетелдік мамандар

	саны
ерлер	70
әйелдер	26
Жалпы:	96